

Szent István vacsorája

2010 április 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétféligi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Meghalok, meghalok... kezdettel és címmel fájdalmas, drámai erejű siratóéneket komponált Kodály Zoltán 1957-ben, jöhet egyszer már, pályája elején, 1908-ban Két zoborvidéki népdal címmel négy karra feldolgozta azt a népdalt, amelyet 1906-ban gyűjtött a Nyitra megyei Kolonban. Az első két strófa így szól: Meghalok, meghalok, / Még beteg sem vagyok, / Kolonyi temető / Nyugonnyai akarok. / Érted vagyok, érted, / Érted ilyen beteg, / Teérted lélek, ruzsám / Mindennapi hideg.

Kolon Nyitrától kilenc kilométerre fekvő régi település: Zoborvidék tizenhárom falujának egyike. (Az 1991. évi népszámlálás szerint a falu lakosainak száma 1380. Ebből magyar nemzetiségű 902, szlovák 463.) „A XII. század elején a nyitrai vár, majd a zobori kolostor tulajdona – írja a faluban és a faluért él Sándor János. – A hagyomány úgy tartja, hogy Zoboralja falvai honfoglalás kori székely települések. Kolon nevét is egy székely vitéztől, Kolon Andrástól származtatják. Lakóinak feladata volt a 617 méter magas Zsibrice alatti átjáró, a Nyitra völgyébe vezető gyepek védelme. Az Anjou királyok idején a Somogy megyei Gatal nemzetség birtokolja a települést, amely felveszi a Kolonyi nevet. A falu templomának építését a hagyomány István királytól származtatja: Szent István vadászat közben a »Szentegyházparton« pihent le kíséretével, hogy megvacsorázzon. Miután rájuk esteledett, sietve elindultak, hogy még idejekorán Nyitra várába érjenek. Útközben vették észre, hogy a király ezüst evéseszköze a vacsora helyén maradt. Az uralkodó visszaküldte érte egyik csatlósát. A szolga attól tartott, hogy a sötétben nem leli meg azt. Nagy meglepetésére ott, ahol a király megpihent, két égő gyertya világított. Ennek a csodának az emlékére rendelte el István király, hogy azon a helyen templom épüljön. A régészek szerint valószínűbb, hogy a templom 1070-ben, Szent László uralkodása alatt épült. Renoválva 1659-ben, majd 1737-ben volt, 1933-ban átépítették.”

A templom a falu fölötti kiugró domb tetején áll, alatta a temető. Azért jöttünk ide, hátha megtaláljuk Szalai Zuzsa sírját. Ezt Kodály révén ismerjük: „Nálunk még háromszáz éve ugyanaz a dal zenghetett várban és kunyhóban – írta egyik tanulmányában 1925-ben. – Azóta a vár romba dőlt; ha áll, lakója idegen, vagy hirtelen lett a magyar dalhoz... Amit háromszáz éve az Esterházy-palotákban daloltak, azt ott ma már nem tudják. De tud még belőle Szalai Zuzsa, kis töpörödött öregasszony Kolon nevű kis zoboraljai faluban.”

A sírok között járva eléggé meggyűzős nélkül fényképezgettem, s mivel a köd akkor mindent eltakarta, újra eljöttem ide. A templom mellett a gimesi várrom akkor éppolyan jól látszott, mint az alattam fekvő temető. Amikor az ott készült képek közül az itt láthatót nagyítottam, észrevettem, hogy a távolban, a falun túlra vivő úton, mint a mesében, hárman mennek valahová. Ki az autóbusz-megállóhoz, s onnan tovább, „Nyitrára”. Mert ezt itt így mondták, és még ma is így mondják.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

